

Новини НАТО

Видається Відділом інформації та преси НАТО в Брюсселі / Весна 2001 року /

Лист посла Клауса-Пітера Кляйбера

Минуло ось уже три роки нашого співробітництва у рамках, закладених Хартією про Особливе партнерство між Україною та НАТО, яку було підписано у Мадриді у 1997 році. Це досить тривалий час для того, щоб проаналізувати, чого ми досягли дотепер і які питання нам належить вирішити у майбутньому. Загалом ми можемо пишатися визначним розвитком нашого партнерства. Під успішним керівництвом міністрів закордонних справ Удовенка, Тарасюка, Зленка та завдяки ролі, яку відіграє міністр оборони Кузьмук, ми відчутно поліпшили механізми консультацій та співробітництва, зокрема діяльності Комісії Україна – НАТО. На парламентському рівні ми започаткували регулярні контакти між Верховною Радою України та Парламентською Асамблеєю НАТО.

Щороку ми підписуємо Меморандум про взаєморозуміння, який закладає підвалини для успішного виконання функцій Центру інформації та документації НАТО в Україні та нашого співробітництва у сфері планування на випадок надзвичайних ситуацій цивільного характеру. Значно полегшила нашу співпрацю у рамках програми “Партнерство заради миру” (ПЗМ) та з питань оборонної реформи активна діяльність Офісу зв'язку НАТО в Україні. Завдяки фінансованим НАТО програмам перепідготовки чимало відставних українських військових знайшли роботу у цивільній сфері. Сотні українських науковців скористалися грантами, наданими у рамках Наукової програми НАТО.

Як я уже зазначав, за останні три роки наша співпраця у військовій галузі значно поліпшилася переважно завдяки успішному виконанню ПЗМ. З-поміж іншого, можна відзначити використання Яворівського навчального центру для проведення військових навчань. Ми покладаємо великі надії на майбутні навчання, до яких сподіваємося залучити більшу кількість країн-членів та країн-партнерів НАТО, включаючи Росію. Стосовно Росії я хотів би підкреслити, що, на нашу думку, хороші відносини між Україною та НАТО не суперечать, а навпаки сприяють розвитку хороших відносин між Україною та Росією і НАТО та Росією. Ми також розширили наші консультації, охопивши галузь озброєнь, у якій Україна має і досвід, і заінтересованість.

Проте для досягнення нашої мети ми маємо і надалі стимулювати складний процес реформування оборонного сектора. Успішна реформа Збройних сил України є передумовою консолідації українського суспільства як незалежної нації. Україна не може дозволити собі зволікати. Лише продовження економічної реформи та широка участь громадськості у політичному житті можуть зробити Україну справжнім членом євро-атлантичної спільноти націй, до якої вона по праву належить. Зрозуміло, ініціатива має йти від України, але Альянс та його країни-члени, а також інші міжнародні організації, кожна у сфері своєї відповідальності, готові ділитися своїм досвідом та давати поради. Ось уже три роки у цьому напрямі працює Спільна робоча група України та НАТО з питань оборонної реформи.

Ми вже маємо відчутні результати співробітництва: участь України у нашій спільній справі зміцнення миру на Балканах, спершу в Боснії, а тепер – у Косовому. Дозвольте мені висловити свою високу оцінку роботи, яка нині виконується військовослужбовцями українсько-польського миротворчого батальйону у складі сил КФОР згідно з резолюцією Ради Безпеки ООН № 1244. Ми також бачили в дії наш потенціал щодо ліквідації наслідків стихійних лих у Харківській області та на Закарпатті.

Надалі ми маємо розвивати ці досягнення замість того, щоб піддаватися самовдоволеності. Європа після холодної війни виявилася значно менш стабільною, ніж дехто сподівався. Міцні партнерські відносини між Україною та НАТО є важливим чинником європейської безпеки та стабільності.

Klaus Peter Kleiber

Посол Кляйбер –
Помічник Генерального секретаря НАТО
з політичних питань

Важливі зустрічі

Грудневі засідання на рівні міністрів

6 та 14 грудня минулого року у Брюсселі відбулися засідання Комісії Україна – НАТО на рівні міністрів оборони та закордонних справ відповідно. Цей орган був започаткований на основі Хартії про Особливе партнерство у 1997 році.

Міністри оборони привітали успіх, досягнутий Україною щодо планування оборонної реформи, а також ефективну взаємодію усіх структур безпеки країни. Вони особливо високо оцінили результати засідання на найвищому рівні Спільної робочої групи Україна – НАТО з питань оборонної реформи, зокрема активізацію участі у процесі планування та огляду сил (ППОС) ПЗМ, метою якого є сприяння втіленню оборонної реформи в Україні.

Міністри закордонних справ привітали участь України у діяльності сил КФОР, до складу яких Україна надала вертолітний загін та українську частину українсько-польського батальйону. Вони особливо відзначили помітний розвиток співробітництва між Україною та НАТО у рамках Хартії про Особливе партнерство за час, що минув після їх останньої зустрічі у Флоренції у червні 2000 року. Враховуючи позитивний досвід 2000 року, міністри

Зустріч міністра закордонних справ України Анатолія Зленка з Генеральним секретарем НАТО лордом Робертсоном під час грудневих засідань на рівні міністрів.

ухвалили далекосяжний Робочий план на 2001 рік. Вони наголосили на значенні політичних консультацій, що нині тривають, з широкого кола питань, таких як оборонна реформа, економіка, наука та технології, планування на випадок надзвичайних ситуацій цивільного характеру, військово-технічна співпраця, озброєння та стандартизація.

Перше засідання Спільної спостережної групи

Спільна спостережна група (ССГ), до складу якої входять чільні представники Парламентської Асамблеї НАТО та Верховної Ради України, була створена у 1998 році з метою нагляду за втіленням положень Хартії про Особливе партнерство між Україною та НАТО. Однак через небажання колишнього керівництва Верховної Ради підтримувати зв'язки з НАТО до цього часу засідання групи не відбувалися.

Проте вже на початку засідання, яке проходило 3 листопада 2000 року у штаб-квартирі НАТО у Брюсселі, стало зрозумілим, що недовіру вдалося подолати, а усі

учасники засідання поділяють спільну зацікавленість у продовженні співпраці.

Високопоставлені офіційні особи НАТО та України поінформували народних депутатів з широкого кола питань, зокрема щодо оборонної реформи, планування на випадок надзвичайних ситуацій цивільного характеру та військової співпраці. Учасники засідання висловили спільне переконання, що співробітництво між Україною та НАТО активно розвивається, а участь України у ПЗМ назвали "зразковою". Члени Групи також зустрілися з Генеральним секретарем НАТО лордом Робертсоном.

Члени ССГ домовилися провести своє наступне засідання в Україні у 2001 році. Основними аспектами майбутньої спільної роботи мають стати оборонна реформа, співпраця у галузі озброєнь та інформаційна діяльність.

Плідний рік Наукової програми НАТО в Україні

Для українських науковців, які беруть участь у Науковій програмі НАТО, 2000 рік став ще одним успішним роком. З 429 грантів, наданих у рамках технологічної підпрограми та програми спільних наукових досліджень, майже 12% отримали українські науковці. Таким чином Україна посіла друге місце після Росії за кількістю отриманих грантів. Загалом 58 українських науковців виграла гранти у рамках Наукової програми

НАТО, з них – три проекти у рамках програми "Наука заради миру", які були профінансовані вперше протягом року. До того ж національні адміністратори наукових стипендій НАТО повідомили, що українським науковцям були вручені 63 стипендії.

Іншою визначною подією стало створення нової Робочої групи Україна – НАТО з питань співробітництва у галузі науки та довілля. Перше засідання Робочої групи відбулося у жовтні. Під час засідання обговорювалися шляхи поліпшення співробітництва у рамках Наукової програми. Члени Робочої групи висловили своє задоволення надзвичайно конструктивним характером партнерських відносин.

Однією з нових ініціатив, включених до Наукової програми у 2000 році, стало надання **стипендій у сфері наукової політики**. Серед восьми виділених стипендій одну отримав український науковець д-р Петро Смалко з Національного наукового центру медичних та біотехнічних досліджень у Києві. Завдяки отриманню стипендії він матиме змогу працювати у дослідному центрі біотехнологій, Брауншвейг (Німеччина), протягом трьох

місяців. За цей час д-р Смалко вивчатиме сучасні підходи – інтелектуальний, адміністративний, фінансовий та юридичний – до управління науковими дослідженнями у галузі біотехнологій довілля. Таке стажування дасть змогу поєднати зусилля численних українських та західних установ, а також промислових партнерів щодо досягнення стійкого розвитку.

Ліпше один раз побачити, ніж сто разів почути

Ці статті були написані двома українськими журналістами, які брали участь у прес-турі НАТО до Косового та Угорщини 10-14 листопада 2000 року.

Прес-тури НАТО надають українським журналістам унікальну можливість порівняти реальну ситуацію з інформацією, яку подають місцеві та світові ЗМІ. Під час туру до Косового восени 2000 р. ми мали можливість на власні очі побачити ситуацію в краї майже через рік після завершення повітряної операції НАТО, яка в Україні однобічно змальовувалася як “війна проти сербів, які зазнали страждань з вини НАТО”.

Вільні від протоколів офіційних заходів, ми спробували скористатися зустрічами з сербами-косоварами та албанцями-косоварами, зокрема їх політичними лідерами, а також вояками-миротворцями з багатьох країн у різних частинах провінції. Це допомогло нам відчувати всю строкатість та неоднозначність ситуації у Косовому.

І місцеві серби, і місцеві албанці багато говорили про жахи, які їм довелося пережити. У Призрені та Митровиці вояки з Німеччини, Франції та Бельгії змушені їздити містом на важкій бронетехніці і вбиратися у лати мало не середньовічних лицарів, щоб не допустити нових страждань. Проте ситуація радикально відрізняється у Брезовице, зоні відповідальності польсько-українського миротворчого контингенту, де вдалося досягти нетривкого спокою.

Увесь край нагадує велетенський будмайданчик. Після широкомасштабних руйнувань останніх кількох років основним заняттям і албанців, і сербів є побудова нового житла та доріг, часто завдяки допомозі Євросоюзу. Було цікаво бачити, як представники двох етнічних груп

можуть працювати пліч-о-пліч, відновлюючи або будуючи нові домівки. Чим не наочне підтвердження тези про те, що етнічна терпимість та співпраця досягається завдяки економічному процвітанняю?

Навіть ті українські журналісти, які приїхали із твердим переконанням щодо скоєння Альянсом злочинів проти сербів, мусили визнати дуже поширену думку про військових сил КФОР як захисників і албанців-косоварів, і сербів - косоварів. Тому сили КФОР продовжують виконувати у цій багатостраждальній провінції не лише військову, але й поліцейську функцію, таку як боротьба з організованою злочинністю та тероризмом. Водночас під егідою ООН в краї формуються поліцейські сили.

Метою присутності сил КФОР у провінції є створення умов для мирного демократичного розвитку та процвітання. Безумовно, це – справа майбутніх років, а то й десятиліть. Як показав досвід минулих років, етнічна ворожнеча спалахує швидко, але згасає дуже повільно. Проте її подолання не є недосяжним.

Олександр Савицький

Ніщо не переконує так, як побачене на власні очі. Гадаю, що з цим твердженням погодяться усі журналісти. Адже саме представники мас-медіа схильні стовідсотково довіряти лише тим фактам, які їм вдається зібрати особисто під час відряджень. Тому ідея ознайомлення українських журналістів з досвідом Угорщини як нового члена НАТО шляхом здійснення кількадечної поїздки до Будапешта була просто блискучою. Ми мали змогу ставити угорським парламентарям будь-які запитання. Уся інформація була у нашому розпорядженні. Шлях цієї східноєвропейської країни до НАТО був справді нелегким і представники оборонного та зовнішньополітичного відомств країни не приховували й того, що попереду в Угорщині не менш складні випробування насамперед щодо реформування збройних сил. Але тепер ці труднощі долатимуться легше, адже Угорщина може розраховувати на допомогу та досвід інших 18 країн – членів НАТО, багато з яких самі пройшли через цей складний та вимогливий процес. До того ж після вступу Угорщини до НАТО збільшився потік іноземного капіталу в економіку країни. Щоб у цьому переконатися, варто лише вийти на вулиці Будапешта і озирнутися довкола...

Ще одну важливу річ ми зрозуміли у Будапешті. Угорщина, вступивши до НАТО, не віддалилася від України. Навпаки, як неодноразово зазначали наші співрозмовники, вона готова не лише ділитися своїм досвідом з Україною, а й лобювати інтереси Києва у Брюсселі.

Вікторія Власенко

Візит юних українців до штаб-квартири НАТО та штабу ВГК ОЗС НАТО у Європі

На запрошення Генерального секретаря НАТО лорда Робертсона, зроблене ним особисто під час візиту до Києва у березні 2000 року, 14 учнів та 3 викладачі Київської школи № 155 провели кілька днів у Брюсселі, де відвідали політичний штаб Альянсу та стратегічне командування сил НАТО у Монсі.

Група була надзвичайно різноманітною. Інтереси учасників візиту були усебічними: від біології та комп'ютерних технологій до захоплення музикою. Проте групу об'єднувало спільне прагнення дізнатися якомога більше про

теперішню ситуацію та майбутнє НАТО. Незважаючи на свій юний вік, учні продемонстрували не лише добре розуміння НАТО, але й певний ступінь особистої зрілості та зацікавленості, який навряд чи властивий їх ровесникам у країнах НАТО.

У штаб-квартирі НАТО гості пройшли справжнє випробування. Поставивши себе на місце послів країн – членів НАТО, вони мали

впоратися з гіпотетичною міжнародною кризою, що потребувала врегулювання. Перед ними також стояло завдання дійти консенсусу, вирішивши, як діяти у ситуації, коли представників національної меншини країни вбивають або витісняють з їхніх домівок. Перед українськими учнями постав непростий вибір, який має робити керівництво НАТО, наприклад: чи буде достатньо введення економічних санкцій? Чи є в наявності досить відомостей про ситуацію для ухвалення рішення про військове втручання?

Зустріч з Генеральним секретарем НАТО лордом Робертсоном, на запрошення якого вони прибули до Брюсселя, безумовно, стала прикрасою програми. Під час зустрічі в особистому кабінеті лорда Робертсона – зазвичай привілей визначних міжнародних діячів – учні мали можливість не лише ставити запитання, що їх цікавили, але й побачити фотографії місця, де народився Генеральний секретар – маленького острова Порт Еллен неподалік від берега Шотландії.

Протягом другого дня програми перебування учні київської школи відвідали стратегічне командування НАТО у м. Монсі, де їм розповіли про військовий бік діяльності НАТО. На зворотному шляху юні українці мали можливість побачити відоме поле битви часів наполеонівських війн Ватерлоо – місце останньої капітуляції Наполеона.

Цей візит сприяв розумінню НАТО майбутнім поколінням українських лідерів. Як зазначив директор школи № 155, який супроводжував групу: "Про рівень взаєморозуміння між Україною та НАТО свідчить той факт, що українці довірили НАТО своїх дітей".

На фото: Генеральний секретар НАТО лорд Робертсон зустрічається з учнями Київської школи № 155 у своєму особистому кабінеті.

Центр інформації та документації НАТО в Україні

Розташований в Інституті міжнародних відносин за адресою вул. Мельникова 36/1, майже у центрі української столиці, Центр інформації та документації НАТО (ЦІДН) слугує першорядним джерелом інформації про Північноатлантичний альянс. Ця установа надає інформацію, аналітичні матеріали, допомогу у проведенні досліджень, підтримку проєктів, офіційні інтерв'ю, прес-брифінги, сприяє організації обмінів фахівцями та забезпечує доступ до документації НАТО, а також пропонує доступ до Інтернету для пошуку інформації з питань безпеки українським урядовцям, представникам ЗМІ, науковцям, студентам, лідерам неурядових організацій та громадськості. Залишаючись у самому центрі розвитку відносин

України та НАТО, ЦІДН пропонує широкий вибір публікацій НАТО, які поширюються по всіх регіонах України поштою або у електронному вигляді. Якщо Ви зацікавлені в отриманні найновішої інформації про НАТО, звертайтеся, будь ласка, до ЦІДН:

- Для автоматичного внесення до списку розсилки документів ЦІДН надішліть між 9:00 та 18:00 за київським часом повідомлення за адресою: listserver@nato.ukrpack.net зі словами SUBSCRIBE DISTRIBUTION у тексті повідомлення.
- Підписатися на отримання інформації можна також, надіславши повідомлення за адресою: nidcdoc@ukrpack.net, зазначивши свою електронну адресу, ім'я та назву організації.
- Веб-сторінка НАТО: <http://www.nato.int>
- Україномовний модуль веб-сторінки НАТО: <http://www.nato.int/docu/other/ukr/ukraine.htm>
- Телефон Центру інформації та документації НАТО в Україні: 380-44-246-8616/17

Календар подій

22 - 23 лютого 2001 року – Візит заступників міністрів України до штаб-квартири НАТО та штабу ВГК ОЗС НАТО у Європі.

26 лютого 2001 року – Підписання "Угоди між НАТО та Національним координаційним центром професійної адаптації військовослужбовців Кабінету Міністрів України з питань практичного втілення програми Україна – НАТО на 2001 рік щодо перепідготовки українських військовослужбовців у відставці або звільнених у запас".

14 березня 2001 року – Семинар: "Україна – НАТО: стратегічне партнерство". За підтримки Відділу інформації та преси НАТО, м. Луцьк.

15 березня 2001 року – Круглий стіл: "Економічна безпека та відносини Україна – НАТО". Державний університет ім. Івана Франка, м. Львів.

19 - 20 березня 2001 року – Семинар: "Українська миротворчість: операції у співпраці з НАТО та у ширшому контексті". Інститут закордонних справ Великої Британії та Національний Інститут стратегічних досліджень, м. Київ.

20 березня 2001 року – Семинар для представників Верховної Ради України, м. Київ.

2 - 3 квітня 2001 року – Візит українських журналістів до штаб-квартири НАТО.

28 квітня 2001 року – Підписання Меморандуму про взаєморозуміння у галузі науки та технологій. Поновлення наукового співробітництва між Україною та НАТО.

Тексти офіційних заяв, декларацій та комюніке НАТО є англійською, французькою, німецькою, російською та українською мовами на веб-сторінці:

<http://www.nato.int>

Видається Відділом інформації та преси НАТО.

Штаб-квартира НАТО: В-1110, Брюссель.

Редактор-упорядник Петр Лунак

Факс 10-32-2-707-4579

За інформацією стосовно Новин НАТО та інших друкованих матеріалів,

а також для самостійного пошуку в Інтернеті додаткової інформації з питань

безпеки звертайтеся до Центру інформації та документації НАТО:

Україна, 04119, Київ-119, вул. Мельникова, 36/1

Тел.: 380 (44) 246-8616, 380 (44) 246-8617,

факс 380 (44) 246-8622

«Новини НАТО» не є офіційно узгодженим документом НАТО, і тому вони не обов'язково репрезентують офіційні думки чи позиції урядів окремих країн-членів з усіх питань, що обговорюються у цьому виданні.